

**กระบวนการผลิตเชิงพาณิชย์และการปรับเปลี่ยนบทบาทหญิงชาย
ในชุมชนปกากะญอ**

ศรินทร์พย์ หมั่นทรัพย์

วิทยานิพนธ์นี้เสนอต่อบัณฑิตวิทยาลัยเพื่อเป็นส่วนหนึ่ง
ของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญา
ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชาการพัฒนาสังคม

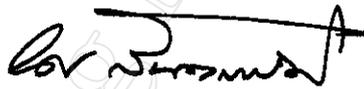
**บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
กุมภาพันธ์ 2543**

กระบวนการผลิตเชิงพาณิชย์และการปรับเปลี่ยนบทบาทหญิงชาย
ในชุมชนปกากะญอ

ศรินทิพย์ หมั่นทรัพย์

วิทยานิพนธ์นี้ได้รับการพิจารณาอนุมัติให้นับเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชาการพัฒนาสังคม

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

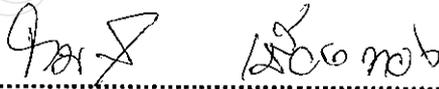
ประธานกรรมการ

ศาสตราจารย์ ดร. ยศ สันตสมบัติ

กรรมการ

อาจารย์ฉลาดชาย รมิตานนท์

กรรมการ

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. จามะรี เขียงทอง

29 กุมภาพันธ์ 2543

ลิขสิทธิ์ของบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเชียงใหม่

กิตติกรรมประกาศ

ในที่สุดการเดินทางครั้งนี้ก็ถึงจุดหมายปลายทางเสียที ผู้เขียนรู้สึกว่ นอกเหนือจากความรู้ที่สำนักวิชาแห่งนี้ประสิทธิ์ประสาทให้แล้ว ผู้เขียนยังได้เรียนรู้ถึงความเข้มแข็ง ความอดทน (และความอดอยาก) ความขยันหมั่นเพียร ความมีวินัย และความพยายามในการเอาชนะต่อความสับสนภายในใจ อันเป็นบทเรียนที่หาค่ามิได้ อีกทั้งยังไม่สามารถขอเรียนได้จากสถาบันแห่งใดในโลกได้อีกด้วย เป็นที่แน่นอนว่าผู้เขียนมิได้เดินทางครั้งนี้ตามลำพัง ด้วยตลอดเส้นทางมีผู้คนมากมายได้ร่วมชีวิตบนเส้นทางสายนี้ด้วยกัน มิเว้นแม้แต่ 'เซอร์มานน์ เฮสเส' และข้อความของเขาในหนังสือ 'สิทธารถะ' ที่ว่า **'การเขียนเป็น เป็นสิ่งดี แต่ การคิดเป็น นั้น ดียิ่งกว่า ความเฉลียวฉลาด เป็นสิ่งดี แต่ ความอดทนได้ นั้น ดียิ่งกว่า ใครๆ ก็สามารถบรรลุเป้าหมายได้ทั้งนั้น ถ้าหากเขารู้จักคิด รู้จักคอย และรู้จักอด'** ซึ่งเป็นเสมือนน้ำทิพย์ในยามท้อ

สำหรับชาวบ้าน เมอท่า ทุกท่าน ผู้ได้กรุณาให้ผู้เขียนพำนักอาศัยอยู่ในหมู่บ้านเป็นระยะเวลายาวนาน ผู้อดทนต่อการรบกวนจากการปรากฏตัวของผู้เขียนในหมู่บ้าน และอดทนต่อคำถามที่ไม่เข้าท่าทั้งหลายซึ่งผู้เขียนรุกร้าซักถาม ผู้เขียนรู้สึกผูกพัน รู้สึกเป็นหนี้บุญคุณ และรู้สึกขอบคุณสำหรับความเมตตา โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ในการถ่ายทอดประสบการณ์ วิธีชีวิต ความรู้ ตลอดจนคำอธิบายต่างๆ ให้ผู้เขียนได้เรียนรู้และทำความเข้าใจ ซึ่งชาว เมอท่า มิให้เสมอมาตลอดระยะเวลาที่ผู้เขียนอยู่ในหมู่บ้าน -- ตะ บริ พะ โด

ลำพังเพียงข้อมูลภาคสนามที่ผู้เขียนรวบรวมมาได้ ไม่ว่าจะมากมายหลากหลายแง่มุมเพียงใด ก็ไม่สามารถจะสำเร็จเป็นเล่มวิทยานิพนธ์เช่นนี้ได้ หากปราศจากการจำแนกแยกแยะ การวิเคราะห์ และการอธิบายด้วยทฤษฎีทางสังคมวิทยาและมานุษยวิทยาต่างๆ ในการนี้ ผู้เขียนขอขอบพระคุณคณาจารย์ภาควิชาสังคมวิทยาและมานุษยวิทยาทุกท่าน ผู้ได้ร่วมกันถ่ายทอดวิชาความรู้จนเรียนสำเร็จ โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ศาสตราจารย์ ดร. ยศ สันตสมบัติ อาจารย์ฉลาดชาย รมิตานนท์ และผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. จามะรี เชียงทอง ผู้ซึ่งกรุณาเป็นกรรมการในการทำวิทยานิพนธ์ขึ้นนี้้อย่างเสียสละและอดทน พร้อมทั้งให้คำแนะนำที่เป็นประโยชน์มากมาย แม้ว่าในหลายกรณีผู้เขียนยังไม่สามารถทำตามคำแนะนำที่ปรารถนาดีเหล่านั้นได้ทั้งหมดด้วยข้อจำกัดต่างๆก็ตาม ขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูงอีกครั้งในโอกาสนี้

นอกจากนี้ ผู้เขียนขอขอบพระคุณ รองศาสตราจารย์ ดร. ชัยวัฒน์ สถาอานันท์ อาจารย์ประจำคณะรัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ เป็นอย่างยิ่ง เพราะเมื่อครั้งที่ผู้เขียนยังสนใจที่จะเรียนรู้และพัฒนาความคิดเพื่อทำวิทยานิพนธ์เกี่ยวกับ 'เด็กเร่ร่อนและความรุนแรงเชิงวัฒนธรรมในสังคมไทย' นั้น ผู้เขียนได้รับทวนเวลาอันมีค่าของอาจารย์อยู่ถึงครึ่งค่อนวัน ทั้งๆ ที่ผู้เขียนมิได้เป็นนักศึกษาของอาจารย์ และมีได้รู้จักอาจารย์เป็นการส่วนตัวมาก่อน (เพียงแต่ติดตามงานเขียนเสมอ เมื่อมีโอกาสเท่า

นั่น) หากอาจารย์ก็ได้เจียดเวลาอันมีค่าของอาจารย์ เพื่ออธิบายคำถามต่างๆ ของผู้เขียนอย่างเมตตา โดยรู้ตัวหรือไม่ก็ตาม "ความเมตตาอันหาที่สุดมิได้" ที่อาจารย์มีให้กับผู้เขียนในวันนั้น ก่อให้เกิดปณิธานในใจผู้เขียนว่า 'จะดำรงตนเป็นผู้ที่มีความเมตตาต่อผู้อื่นเสมอๆ' เจกอาจารย์

ขอบคุณเป็นพิเศษ สำหรับครอบครัวอันเป็นที่รัก 'แม่' ผู้มีประโยชน์ในการให้กำลังใจที่ไม่เหมือนใครแต่ก็ได้ผลชะงัดนักกว่า "ลูกสาวแม่เก่งอยู่แล้ว" กับ 'อาปา' ผู้มีคำตอบให้กับคำถามจะเรียนสำเร็จไหม? ของผู้เขียนว่า "ขยัน-ขยัน ก็ต้องจบสิลูก" 'พี่ๆ น้องๆ' ที่คอยให้กำลังใจ ปลอดภัย และจนเจอบัจฉัยยามขาดแคลน รวมทั้ง 'พี่น้อง' ผู้เป็นทั้งเพื่อนร่วมทางและกัลยาณมิตร ที่คอยให้กำลังใจ และให้ความช่วยเหลือด้วยความปรารถนาดีเสมอมาตลอดระยะเวลาอันยาวนานของการเรียน และการทำวิทยานิพนธ์นี้ อยากบอกทุกคนว่า "I can fly higher than an eagle because 'all of you' are the wind beneath my wings. "

ขอบคุณพี่บ้านขึ้น และ พี่ๆ น้องๆ พัฒนาลังคม โดยเฉพาะอย่างยิ่ง "กลุ่มเพื่อนนักศึกษาปริญญาโทผู้ปรารถนาเรื่องเลื่องลือ!!" ที่คอยช่วยเหลือ แนะนำ ถามคำถามที่ทำให้งุนงงยิ่งขึ้น และ แสดงความคิดเห็นในแง่มุมต่างๆ ที่มีประโยชน์ต่อการเรียนรู้และการทำวิจัย ทำให้ผู้เขียนได้บริหารสมองอันน้อยนิดอยู่เสมอๆ นอกเหนือจากเพื่อนๆ ในชุมชนวิชาการเล็กๆ นี้แล้ว ผู้เขียนมีอาจลี้มเลือนและรู้สึกขอบคุณเสมอสำหรับการถามไต่ด้วยความเป็นห่วง กำลั้งใจมากมาย ความปรารถนาดี และความช่วยเหลือต่างๆ จาก "กัลยาณมิตร" ผู้ไม่ได้เอ่ยนามในที่นี้ หากระลึกถึงในน้ำใจไม่รู้ลืม

ขอบคุณ 'ผู้หญิง' ในความเข้มแข็งและความอดทนของพวกเธอ ที่ช่วยสรรสร้างโลกนี้ ให้มี 'ความสมบูรณ์' และ 'เกิดสมดุส' มากยิ่งขึ้น

เหนือสิ่งอื่นใด ขอขอบพระคุณ "พระผู้เป็นเจ้า" ผู้ประทานโอกาส จังหวะชีวิต ความบรรเทาใจ และหนึ่งสมองสองมือ !

จุ๊แซะ ณ เมอท่า
ศรีณทิพย์ นมันทรัพย์